

Hrvatska banka za
obnovu i razvitak

Godišnji financijski izvještaji
Hrvatske banke za obnovu i razvitak
za 2012. godinu

Travanj 2013.

SADRŽAJ

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA.....	3
UVOD	4
OPĆI PODACI	6
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	9
HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK	12
OSNOVNI CILJ POSLOVANJA U 2012. GODINI – POKRETANJE NOVOG INVESTICIJSKOG CIKLUSA	12
PODUZETE MJERE I NOVI PROIZVODI	13
OSTVARENI REZULTATI.....	17
MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO: RAST ODOBRENJA ZA 27 POSTO.....	19
TURIZAM: ULAGANJA POVEĆANA ZA 2,2 PUTA	19
EU FONDOVI: HBOR-OVIM SREDSTVIMA KREDITIRANA VEĆINA ODOBRENIH PROJEKATA	19
FONDOVI ZA GOSPODARSKU SURADNJU: ULAGANO I U TEK OSNOVANA PODUZEĆA.....	20
KREDITIRANJE IZVOZNIH POSLOVA I IZDAVANJE BANKARSKIH GARANCIJA: NADOPUNA USLUGAMA POSLOVNIH BANAKA.....	21
POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA OD NEUTRŽIVIH RIZIKA: POVEĆANA VRIJEDNOST OSIGURANOG IZVOZNOG POSLA ZA 51 POSTO	21
PRIBAVLJANJE SREDSTAVA: OSIGURANI POVOLJNI IZVORI FINANCIRANJA	25
UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	26
KONTROLA I REVIZIJA	31
FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI.....	31
LJUDSKI POTENCIJALI	31
OSTALE AKTIVNOSTI	33
GRUPA HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE	37
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O. ...	37
POSLOVANJE U 2012. GODINI	40
NAČELA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA	42
PREGLED FINACIJSKOG POSLOVANJA U 2012. GODINI	43
PREGLED POSLOVANJA GRUPE	43
PREGLED POSLOVANJA HBOR-a	44

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA

Prema našem saznanju Godišnje izvješće za 2012. godinu sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Grupe, te opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Grupa izloženi.

Član Uprave

Mladen Kober

U Zagrebu, 6. ožujka 2013. godine

Predsjednik Uprave

Anton Kovačev

UVOD

Godišnje izvješće obuhvaća sažetak financijskih informacija, opis poslovanja te revidirane Godišnje financijske izvještaje zajedno s Izvještajem neovisnog revizora za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine. Revidirani financijski izvještaji prikazani su za Grupu Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Pravni status

Godišnje izvješće uključuje godišnje financijske izvještaje pripremljene sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i Zakonu o računovodstvu te revidirane sukladno Međunarodnim revizijskim standardima.

Tečajna lista

U svrhu preračunavanja iznosa u stranim valutama u kunske iznose korišten je srednji tečaj HNB-a:

31. prosinca 2012.	1 EUR = 7,545624 HRK	1 USD = 5,726794 HRK
31. prosinca 2011.	1 EUR = 7,530420 HRK	1 USD = 5,819940 HRK

Kratice

U Godišnjem izvješću Hrvatska banka za obnovu i razvitak spominje se i kao „Banka“ ili „HBOR“, a Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak i kao „Grupa“ ili „Grupa HBOR“.

CEB	<i>Razvojna banka Vijeća Europe (Council of Europe Development Bank)</i>
EAPB	<i>Europska udruga javnih banaka (European Association of Public Banks)</i>
EIB	<i>Europska investicijska banka (European Investment Bank)</i>
EIF	<i>Europski investicijski fond (European Investment Fund)</i>
EUR	<i>Euro</i>
FGS	<i>Fondovi za gospodarsku suradnju</i>
HAMAG INVEST	<i>Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije</i>
HNB	<i>Hrvatska narodna banka</i>
IDFC	<i>Međunarodni klub za financiranje razvoja (International Development Finance Club)</i>
KfW	<i>Njemačka kreditna banka za obnovu (Kreditanstalt für Wiederaufbau)</i>
KN	<i>Kuna</i>
MSP	<i>Malo i srednje poduzetništvo/Mali i srednji poduzetnici</i>

<i>NEFI</i>	<i>Mreža europskih financijskih institucija za MSP (Network of European Financial Institutions for SMEs)</i>
<i>OeKB</i>	<i>Oesterreichische Kontrollbank AG</i>
<i>RH</i>	<i>Republika Hrvatska</i>
<i>Vlada RH</i>	<i>Vlada Republike Hrvatske</i>

OPĆI PODACI

Osnivanje

HBOR je osnovan 12. lipnja 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). Izmjenama i dopunama Zakona u prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. U prosincu 2006. godine Hrvatski sabor je donio Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak koji je stupio na snagu 28. prosinca 2006. godine. Hrvatski sabor je 15. veljače 2013. godine donio Zakon o izmjeni Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak kojim je izmijenjen sastav Nadzornog odbora, odnosno Nadzorni odbor HBOR-a je povećan za jednog člana – ministra nadležnog za regionalni razvoj i fondove Europske unije.

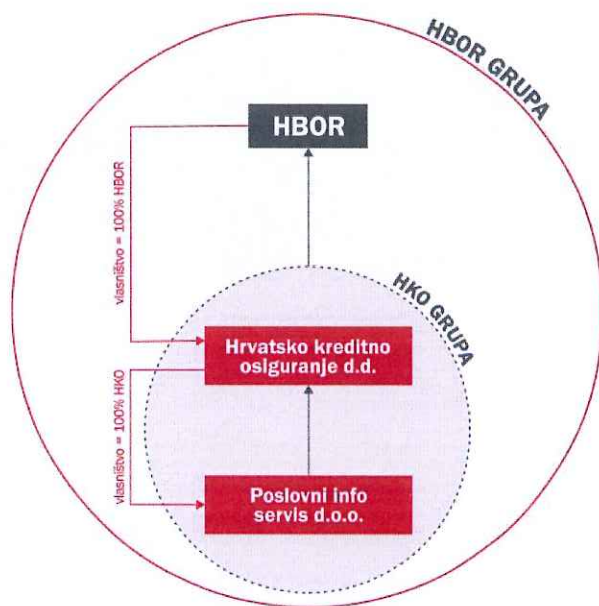
Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak

HBOR je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak koja je formirana tijekom 2010. godine. Grupu uz matično društvo čine Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO d.d.) i Poslovni info servis d.o.o. (PIS d.o.o.). Pri samom osnivanju HKO d.d., HBOR je stekao status većinskog vlasnika s 51 posto udjela u kapitalu društva, a tijekom 2012. godine stečen je i preostali udio od 49 posto vlasničke glavnice čime je HBOR postao 100%-tni vlasnik društva. HKO d.d. je 100%-tni vlasnik društva Poslovni info servis d.o.o.

naziv	uloga unutar grupe	% povezanosti	sjedište	poslovne aktivnosti
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	ovisno društvo, neposredna kapitalna povezanost	100% s HBOR-om	Republika Hrvatska	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Poslovni info servis d.o.o.	ovisno društvo, posredna kapitalna povezanost	100% s Hrvatskim kreditnim osiguranjem d.d.	Republika Hrvatska	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

13

Struktura Grupe – shematski prikaz

Strateški ciljevi Banke

HBOR poslovanjem u okviru svojih ovlasti i nadležnosti potiče sustavni, održivi i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak, sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Prioritetna područja djelovanja

- Poticanje utemeljenja i razvoja malog i srednjeg poduzetništva
- Poticanje izvoza
- Razvitak turizma
- Financiranje inovacija i razvoja novih tehnologija
- Financiranje razvitka poljoprivrede
- Poticanje korištenja EU fondova
- Financiranje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Pregled najvažnijih financijskih pokazatelja kroz pet poslovnih godina
- u milijunima kuna - prema revidiranim podacima

	2012.	2011.	2010.	2009.*	2008.*
Ukupna aktiva	25.767,2	22.012,9	22.942,1	20.789,7	18.751,7
Bruto krediti	24.107,0	23.005,9	23.567,7	22.382,1	19.717,7
Ukupna glavnica	8.110,7	7.340,9	7.027,4	6.672,9	6.283,8
Ukupni prihodi	985,2	958,1	922,3	943,5	964,7
Ukupni rashodi	(851,2)	(811,0)	(805,1)	(778,0)	(789,8)
Dobit	134,0	147,1	117,2	165,5	174,9
Kamatni prihodi	967,6	897,8	892,3	927,3	920,2
Kamatni rashodi	(555,8)	(563,9)	(604,9)	(593,0)	(514,5)
Neto kamatni prihod	411,8	333,9	287,4	334,3	405,7

*Grupa HBOR formirana je tijekom 2010. godine i HBOR je po prvi puta sastavio konsolidirane izvještaje za 2010. godinu. Slijedom toga nije praktično iskazati usporedne financijske podatke za prethodne godine. Predočeni nekonsolidirani podaci za ranije godine smatraju se usporednim prema konsolidiranim za 2010. godinu.

Revizija

Reviziju pojedinačnih i konsolidiranih Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2012. godinu obavilo je revizorsko društvo Deloitte d.o.o. te o tome izrazilo pozitivno mišljenje u izvještaju neovisnog revizora.

Kreditni rejting

- Ba1 rejting agencije Moody's
- BB+ rejting agencije Standard & Poor's

Područni uredi

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski kotar

Broj zaposlenih

Na dan 31.12.2012. godine u HBOR-u je bilo zaposleno 289 radnika.

Na dan 31.12.2012. godine u Grupi HBOR bilo je zaposleno 302 radnika.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila osnova su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za održivu uspješnost poslovanja. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno principima i načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Sukladno načelima javnosti poslovanja financijski izvještaji Banke i Grupe u izvještajnom razdoblju bili su objavljeni na Internet stranicama HBOR-a i Luksemburške burze. Godišnja financijska izvješća HBOR-a na nekonsolidiranoj i konsolidiranoj osnovi utvrđuje Nadzorni odbor te ih podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru. Godišnje se provodi ocjena rejtinga HBOR-a od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's, Moody's). Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama godišnje se dostavljaju izvješća o zaprimljenim upitima o poslovanju HBOR-a Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

U izvještajnom razdoblju dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora bile su regulirane Zakonom o HBOR-u (NN 138/06) i detaljnije razrađene u Statutu HBOR-a. Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanom obliku. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor u izvještajnom razdoblju činilo je devet članova i to pet ministara Vlade Republike Hrvatske¹, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore. Uz Nadzorni odbor u izvještajnom razdoblju djelovao je i Revizorski odbor osnovan od strane Nadzornog odbora sukladno Zakonu o reviziji.

Upravu HBOR-a čine 3 člana od kojih je jedan predsjednik Uprave. Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora.

Radi osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svođenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke djeluju i sljedeći odbori: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor, Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika i Odbor za upravljanje informacijskim sustavom.

Sustav unutarnjih kontrola organiziran je kroz neovisne organizacijske jedinice:

- Neovisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima provodi utvrđivanje, mjerenje, procjenu i kontrolu svih rizika kojima je HBOR u svom poslovanju izložen.
- Unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica provodi provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju kontrole rizika i funkciju praćenja usklađenosti s propisima i pravilima struke, primjenu unutarnjih politika i procedura, te postupke u svezi sprječavanja pranja novca.
- Neovisna funkcija praćenja usklađenosti organizira, koordinira i usmjerava aktivnosti praćenja usklađenosti na razini HBOR-a, savjetuje o pitanjima usklađenosti, upravlja

---

¹ Početkom 2013. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama Zakona o HBOR-u (NN 25/13) kojim je broj ministara u Nadzornom odboru povećan na šest.

mjerama koje se poduzimaju radi umanjivanja rizika usklađenosti, objedinjuje podatke o praćenju usklađenosti, identificira i ocjenjuje rizike usklađenosti i o tom redovito podnosi izvješća. Osnovna zadaća funkcije Praćenja usklađenosti je spriječiti moguće negativne posljedice i osigurati usklađenost svih poslovnih procesa s relevantnim propisima te promicati načela etičnog poslovanja.

Kodeksom ponašanja HBOR-a propisane su specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te je predviđena mogućnost prijave po osnovi kršenja kodeksa. Obrazac za prijavu, adresa elektroničke pošte za zaprimanje prijava i opis načina podnošenja prijave dostupni su na Internet i intranet strancima HBOR-a. Osoba za praćenje usklađenosti podnosi Godišnje izvješće o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima u vezi s prijavama po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja. Do sada nije bilo podnesenih prijava i pokrenutih postupaka po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja HBOR-a.

U izvještajnom razdoblju HBOR je radio na donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja, koji je usvojen početkom 2013. godine. Cilj ovog Kodeksa je uspostava, održavanje i unaprjeđenje standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog značaja u funkciji razvoja hrvatskoga gospodarstva. Radi postizanja standarda korporativnog upravljanja, HBOR ovim Kodeksom opisuje odnose s upravljačkim tijelima i zainteresiranim stranama, kao i usvojene principe rada koji imaju za cilj umanjivanje rizika poslovanja u nepovoljnim tržišnim uvjetima.

OPIS POSLOVANJA GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK U 2012. GODINI

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

OSNOVNI CILJ POSLOVANJA U 2012. GODINI – POKRETANJE NOVOG INVESTICIJSKOG CIKLUSA

Izveštajna 2012. godina predstavljala je još jednu izazovnu godinu za financijski i gospodarski sektor, kako u Europi tako i u Hrvatskoj. Složeni uvjeti na domaćem i globalnom tržištu negativno su utjecali na hrvatsko gospodarstvo, te dodatno smanjili spremnost, ali i kapacitete hrvatskih gospodarstvenika za nove investicije. Kako bi se podržale ekonomske aktivnosti i time ublažile posljedice nepovoljnog gospodarskog okruženja, poslovanje HBOR-a u 2012. godini bilo je usmjereno na tri cilja:

- omogućavanja poduzetnicima pokretanje novog investicijskog ciklusa,
- jačanja poduzetničkih kapaciteta, održavanja i poboljšavanja likvidnosti,
- omogućavanje financiranja projekata kandidata za sredstva fondova EU.

HBOR je tijekom protekle godine dodatno jačao i svoju savjetodavnu ulogu kako bi na najbolji način podržao korisnike u prevladavanju otežanih poslovnih okolnosti, ulažući u njihova znanja, prilagođavajući svoje programe i prateći ih u njihovim poslovnim pothvatima. Unatoč padu kreditnog rejtinga Hrvatske i HBOR-a, zahvaljujući svojem ugledu i suradnji s međunarodnim financijskim ustanovama, HBOR je pribavio sredstva za kreditiranje aktivnosti hrvatskih poduzetnika po jednako povoljnim uvjetima kao i prije što je u konačnici značilo da jednako povoljne, odnosno u pojedinim slučajevima i povoljnije, uvjete kreditiranja može prenijeti i na hrvatske gospodarstvenike i tako podržati i potaknuti njihove poslovne aktivnosti.

PODUZETE MJERE I NOVI PROIZVODI

Kao što je navedeno, prioritet HBOR-a u izvještajnom razdoblju bio je pokretanje novog investicijskog ciklusa. S tim je ciljem HBOR tijekom 2012. godine poduzeo niz mjera:

Sniženje kamatnih stopa

Nakon što su u studenom 2011. godine produljeni rokovi otplate i snižene kamatne stope za programe kreditiranja Zaštite okoliša, Infrastrukture i Pronalazke, polovicom veljače 2012. godine, privremenom mjerom, ponovno su snižene kamatne stope za jedan postotni bod i to u okviru 11 programa kreditiranja. Sniženje kamatnih stopa vrijedilo je za kredite odobrene do kraja 2012. godine za ulaganja u nove investicije u poljoprivredi i ribarstvu, turizmu, industriji te za ulaganja u projekte energetske učinkovitosti, zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije. Uz neke izmjene, trajanje ove mjere produženo je do 30.6.2013. godine.

Kreditiranje bez valutne klauzule

U travnju 2012. godine HBOR je za sve kredite odobrene do kraja godine uveo mogućnost kreditiranja u kunama bez valutne klauzule, izuzev onih koji se odobravaju uz kamatnu stopu vezanu za EURIBOR.

Podjela rizika

U svibnju je predstavljen i novi način kreditiranja u suradnji s poslovnim bankama putem postojećih kreditnih programa HBOR-a i to u vidu podjele rizika čime HBOR želi potaknuti poslovne banke na povećanje kreditnih plasmana u gospodarski sektor. Ovaj način financiranja namijenjen je poduzetnicima koji novim ulaganjima doprinose povećanju zaposlenosti, izvoza, ostvarenju veće dodane vrijednosti i jačanju konkurentnosti na domaćem i međunarodnom tržištu i to u sektorima – poljoprivrede, prerađivačke industrije, turizma, te u sektoru vezanom uz projekte obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti. Za velike investicije (iznad 9 milijuna kuna) HBOR preuzima 50 posto rizika, a banka drugih 50 posto iznosa ukupnog kredita koji osigurava uz instrumente uobičajene u bankarskom poslovanju. Za male i srednje poduzetnike HBOR preuzima rizik do 40 posto iznosa ukupnog kredita uz jamstvo HAMAG INVEST-a, a poslovna banka preuzima rizik do 60 posto iznosa ukupnog kredita koji zatim osigurava sukladno svojim internim aktima.

Pomoć poljoprivrednim proizvođačima

HBOR je polovicom 2012. godine uveo izmjene programa kreditiranja „Financijsko restrukturiranje“ na način da je omogućeno podnošenje zahtjeva za kredit poljoprivrednim proizvođačima koji vode knjige sukladno Zakonu o porezu na dohodak i to po nižoj kamatnoj stopi od one za druge subjekte. Odobravanjem kredita poljoprivrednicima u okviru ovog programa, refinanciraju se nepovoljni krediti odobreni od strane poslovnih banka ili leasing institucija. Krediti se odobravaju putem poslovnih banaka na rok do 10 godina uključujući početak do 2 godine uz kamatnu stopu od 5 posto. Uz ovu izmjenu HBOR je za korisnike kredita kojima su tijekom proteklih godina odobravani krediti za podizanje i opremanje dugogodišnjih nasada, a koji su pretrpjeli štetu na nasadima uslijed elementarnih nepogoda tijekom 2012. godine, omogućio odobrenje reprograma ili moratorij kreditnih obveza.

Novi programi i usluge

U 2012. godine HBOR je uveo pet novih programa kreditiranja:

1. Kreditiranje projekata kandidata IPA MSP darovnice (siječanj 2012.) – program namijenjen malim i srednjim poduzetnicima koji kandidiraju svoje projekte za dodjelu bespovratnih sredstava iz pretpripravnog fonda IPA, komponente III C "Potpora povećanju konkurentnosti MSP-a u RH". Krediti se odobravaju na rok od 5 godina uz kamatu 2 posto godišnje.

2. Kreditiranje proizvodnje (veljača 2012.) – program namijenjen hrvatskim izvoznicima i proizvođačima za kreditiranje obrtnih sredstava u proizvodnji, a sredstva kredita mogu se koristiti za podmirenje obveza prema dobavljačima, za troškove zaposlenih, režijske i ostale troškove. Krediti se po ovom programu odobravaju u kunama bez valutne klauzule, uz kamatnu stopu od 4 posto godišnje na rok do 1 godine uz mogućnost obnavljanja. Program se provodi putem poslovnih banka.

3. Program kreditiranja projekata kandidata za program IPA (svibanj 2012.) – pored programa za kreditiranje projekata kandidata za IPARD Mjere 101., 103., 301. i 302. i IPA MSP darovnice, HBOR je uveo i novi Program kreditiranja projekata kandidata za program IPA kojim su obuhvaćeni svi projekti koji nisu bili pokriveni postojećim kreditnim programima HBOR-a. Krediti se odobravaju u kunama uz početak do 3 i otplatu do 15 godina, uz kamatnu stopu od 4 posto godišnje (odnosno 3 posto sukladno privremenoj mjeri umanjenja). Program je namijenjen financiranju prihvatljivih izdataka sukladno uvjetima iz Poziva za

dostavu prijedloga projekta te za financiranje izdataka koji su dio određenog projekta, a koje nije moguće kandidirati za IPA program prema uvjetima iz Poziva. Korisnici kredita prema ovom programu mogu biti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te društva u većinskom vlasništvu JLPS-a ili Republike Hrvatske te svi ostali koji zadovoljavaju uvjete IPA programa kao što su primjerice udruge.

4. Program razvoja gospodarstva (svibanj 2012.) – program je uveden u cilju jačanja poduzetničkih kapaciteta, održavanja i poboljšanja likvidnosti u suradnji s Vladom Republike Hrvatske, Hrvatskom narodnom bankom i poslovnim bankama. Program je prvenstveno namijenjen financiranju obrtnih sredstava za gospodarske subjekte s razvojnim potencijalom, a sredstva mogu koristiti u cilju jačanja svoje konkurentnosti, postizanje, održavanje i poboljšanje likvidnosti te održavanje i proširenje postojećeg poslovanja. Krediti se odobravaju u suradnji s poslovnim bankama i to na način da se 50 posto kredita odobrava iz sredstava (kvote) HBOR-a, a ostalo iz sredstava poslovne banke. Krediti se odobravaju uz rok otplate do 3 godine uključujući poček do godine dana, a dio kredita iz sredstava HBOR-a odobrava se u kunama uz kamatnu stopu od 1,8 posto godišnje. Za potrebe provođenja programa HBOR je zaključio Ugovor o sindiciranom kreditu s domaćim bankama u iznosu od 3,4 milijarde kuna te se program provodi do iskorištenja ovih sredstava. Do 31.12.2012. godine odobreno je 205 zahtjeva za kredit u iznosu od 1,15 milijardi kuna, što uz sredstva poslovnih banaka, predstavlja iznos od 2,3 milijarde kuna koji je plasiran putem ovog programa.

5. Program kreditiranja nove proizvodnje (prosinac 2012.) – program kreditiranja namijenjen je jačanju domaće proizvodnje, povećanju zaposlenosti i izvoza kroz ulaganje u nove proizvode i tehnologije, pribavljanju certifikata/potvrde za proizvode i usluge, te povezivanju hrvatskih poduzetnika. Krediti se odobravaju na rok do 14 godina (uključujući i poček do 3 godine) uz kamatnu stopu 2 ili 4 posto u kunama ili u kunama uz valutnu klauzulu. U pravilu 30 posto iznosa kredita može se koristiti za obrtna sredstva, ali se ovaj iznos može povećati ukoliko korisnik odobrava robni kredit svojem kupcu.

Pored novih programa, poduzetnicima koji ulažu u podizanje razine energetske učinkovitosti omogućeno je korištenje sredstava **Darovnice iz Programa Europske komisije** koji je osmišljen i provodi se u suradnji s Europskom investicijskom bankom (EIB). Sredstva Darovnice mogu se koristiti uz kreditna sredstva iz izvora EIB-a, izravno putem HBOR-a ili

putem poslovnih banaka s kojima HBOR ima uspostavljenu poslovnu suradnju. Krediti su namijenjeni financiranju osnovnih sredstava u okviru ulaganja koja pridonose uštedi energije i/ili smanjenju emisije CO₂, odnosno ulaganja kojima se povećava energetska učinkovitost objekata u zgradarstvu i industriji. Darovnica namijenjena krajnjim korisnicima iznosi 15 posto iznosa kredita uloženog u podizanje razine energetske učinkovitosti (ovisno o vrsti projekta određeni su najviši iznosi umanjenja glavnice). Odobrena sredstva Darovnice isključivo se koriste za umanjenje glavnice odobrenog kredita. Prihvatljiva su ona ulaganja koja će po završetku investicije doprinijeti poboljšanju energetske učinkovitosti postojećih objekata i to u sektoru zgradarstva - projekti kojima se ostvaruje najmanje 30 posto uštede energije, a u sektoru industrije - projekti kojima se ostvaruje najmanje 20 posto uštede energije i/ili smanjenja ispuštanja CO₂. U sklopu Darovnice korisnicima je osigurana i besplatna pomoć konzultanta čija je zadaća procijeniti i potvrditi postignute razine uštede energije i/ili smanjenja ispuštanja CO₂, odnosno potvrditi uspješnost ulaganja u obnovljive izvore energije.

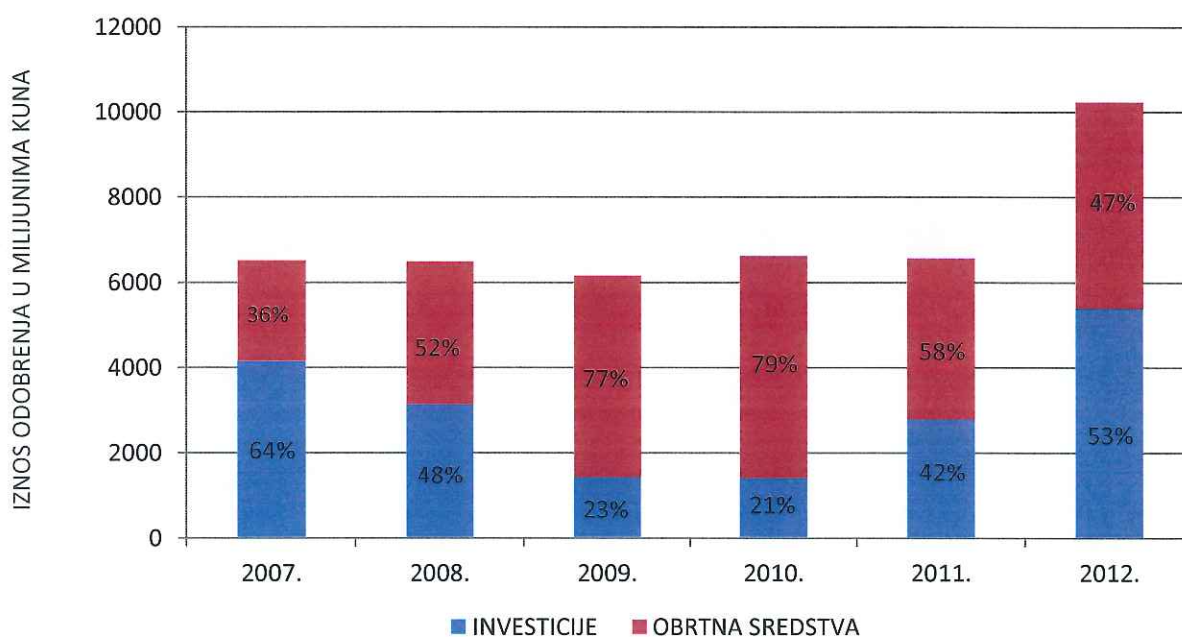

OSTVARENI REZULTATI: ODOBRENO 56 POSTO VIŠE SREDSTAVA, ODOBRENJA ZA INVESTICIJE PORASLA 93 POSTO

Tijekom 2012. godine HBOR je odobrio 1.622 kredita u iznosu od 10,2 milijarde kuna što predstavlja povećanje od 56 posto u odnosu na 2011. godinu. Osim samog povećanja odobrenja, bitno je promijenjena struktura odobrenih kredita. Iako su i prije nastanka krize prioriteta HBOR-a bili usmjereni na dugoročno kreditiranje projekata koji podižu razinu konkurentnosti gospodarstva, u godinama krize HBOR je uveo niz novih programa radi ublažavanja nelikvidnosti kojima se financiraju obrtna sredstva i po kojima je bila odobravana većina sredstava u tom razdoblju. Opisanim mjerama koje je HBOR poduzeo tijekom 2012. godine struktura ulaganja u investicije i obrtna sredstva preokrenuta je nakon četiri godine u korist sredstava za investicije. Tijekom 2012. godine 53 posto ukupnih plasmana bilo je namijenjeno investicijama, a 47 posto za obrtna sredstva. Odobrenja za investicijska ulaganja u izvještajnom periodu porasla su za 93 posto u odnosu na 2011. godinu.

HBOR kreditna sredstva odobrava izravno ili putem poslovnih banaka. Porast izravno odobrenih kredita u 2012. godini iznosio je 2,5 milijardi kuna u odnosu na 2011. godinu, dok je porast odobrenih sredstava putem poslovnih banaka iznosio 1,16 milijardi kuna.

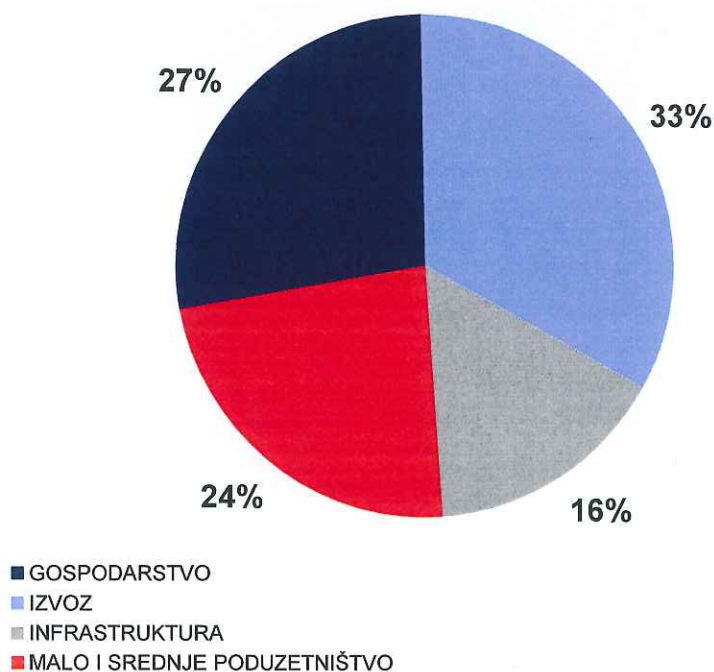
Struktura odobrenih sredstava prema namjeni od 2007. do 2012. godine

Najveći porast investicija zabilježen je u sektoru turizma te u ulaganjima u komunalnu infrastrukturu u kojima su, pored javnih poduzeća, investitori bili i privatni poduzetnici.

PREGLED KREDITNE AKTIVNOSTI HBOR-a U 2012. GODINI*
(prema grupama programa kreditiranja)

Red. br.		ODOBRENO EURO	ODOBRENO KUNA	KOM.
1.	GOSPODARSTVO	371.155.391	2.800.599.029	362
2.	IZVOZ I TURIZAM	452.578.906	3.414.990.254	329
3.	INFRASTRUKTURA	213.983.921	1.614.642.211	72
4.	MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO	317.919.301	2.398.899.505	859
UKUPNO KREDITNA AKTIVNOST (1+2+3+4)		1.355.637.519	10.229.130.999	1.622

*Ovaj pregled kreditne aktivnosti odnosi se na odobrenja prema programima kreditiranja namijenjenim isključivo pojedinim grupama gospodarskih subjekata, a u nastavku ovog izvješća navode se ukupna odobrenja pojedinim skupinama po svim programima.

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO: RAST ODOBRENJA ZA 27 POSTO

I u 2012. godini jedan je od osnovnih ciljeva HBOR-a bio povećati dostupnost kreditnih sredstava malim i srednjim poduzetnicima uz povoljnije kamatne stope te na taj način izravno utjecati na njihovu konkurentnost i likvidnost, te potaknuti utemeljenje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Tijekom 2012. godine mali i srednji poduzetnici koristili su sredstva po 24 kreditna programa koji se provode izravno i putem poslovnih banaka.

Za kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva u 2012. godini odobrena su 1.352 kredita, odnosno 83 posto od broja ukupno odobrenih kredita, u iznosu od 4,6 milijardi kuna što je 27 posto više u odnosu na 2011. godinu. Povećanje iznosa odobrenih kredita zabilježeno je po svim programima, a posebno značajni rezultati postignuti su na području kreditiranja projekata kandidata za korištenje sredstava fondova Europske unije za koje je odobrenje malim i srednjim poduzetnicima poraslo za više od 100 posto.

TURIZAM: ULAGANJA POVEĆANA ZA 2,2 PUTA

Osim sniženja kamatne stope tijekom 2012. godine, kako bi potaknuo investicijska ulaganja u nove turističke projekte, HBOR je već krajem 2011. godine produljio rokove otplate kredita s 15 (uključujući i poček do 2 godine) na 17 godina (uključujući i poček do 4 godine) čime je korisnicima omogućena veća ročnost i olakšana otplata kredita pri ulaganju u turistički sektor.

Rezultat ovih mjera je pokretanje novih investicija u turizmu te je tako tijekom 2012. godine HBOR za ulaganja u turistički sektor odobrio 1,8 milijardi kuna sredstava što predstavlja rast od 2,2 puta u odnosu na 2011. godinu. Odobrena kreditna sredstva najvećim su dijelom korištena za ulaganje u nove investicijske projekte s ciljem povećanja kapaciteta i kvalitete smještaja, opremanja i poboljšanja kategorizacije turističkih objekata.

EU FONDOVI: HBOR-OVIM SREDSTVIMA KREDITIRANA VEĆINA ODOBRENIH PROJEKATA

Od samih početaka raspoloživosti sredstava EU fondova, HBOR je započeo s provedbom programa kreditiranja usmjerenih na poticanje korištenja raspoloživih sredstava. Cilj uvedenih programa kreditiranja je omogućiti podnositeljima zahtjeva povoljnija kreditna sredstva za financiranje investicija koje kandidiraju za korištenje sredstava EU fondova.

Tijekom 2012. godine gospodarskim subjektima bili su dostupni programi za kreditiranje projekata kandidata za odobrenje sredstava po IPARD Mjeri 1.1. i 1.2., odnosno Mjeri 101. i

103., Mjeri 301., Mjeri 302., IPA MSP i IPA putem kojih je ukupno odobreno 100 kredita u iznosu od 671,3 milijuna kuna što predstavlja povećanje od 134 posto u odnosu na 2011. godinu.

U okviru do sada raspisanih natječaja Agencije za plaćanja u poljoprivredi za Mjeru 101. i 103. ukupno 72 posto odobrenih projekata financirano je sredstvima HBOR-a, za Mjeru 302. 61,5 posto odobrenih projekata financirano je sredstvima HBOR-a, dok je za Mjeru 301. 46,7 posto ukupno odobrenih projekata financirano sredstvima HBOR-a. Navedeni podaci odnose se na broj korisnika budući da su iznosi kredita u pravilu veći od troškova koje Agencija prihvaća kao opravdane.

FONDOVI ZA GOSPODARSKU SURADNJU: ULAGANO I U TEK OSNOVANA PODUZEĆA

U drugoj polovici 2010. godine Odlukom Vlade RH HBOR je imenovan kvalificiranim ulagateljem za sudjelovanje u osnivanju Fondova za gospodarsku suradnju (FGS), te za svoje ime, a za račun Vlade Republike Hrvatske u svaki od FGS-ova ulaže iznos koji odgovara iznosu koji će u isti FGS uložiti privatni ulagatelj. Područje ulaganja FGS-ova su trgovačka društva koja imaju sjedišta u RH i koja isključivo ili pretežito obavljaju svoju djelatnost na području RH, a predviđeno trajanje ulaganja je 10 godina uz mogućnost produljenja maksimalno za 2 godine. Najviša obveza uplate Vlade RH prema jednom FGS-u može iznositi do 300 milijuna kuna.

FGS-ovi su osnovani i posluju u skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima (NN 150/05), kao otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala s privatnom ponudom te je početkom 2011. godine osnovano pet FGS-ova koji su udovoljili svim propisanim uvjetima te dobili odobrenje za rad od HANFA-e.

U 2012. godini doneseno je šest odluka o ulaganju za koje je Ministarstvo poduzetništva i obrta dalo suglasnost. Ukupno je putem FGS-ova odobreno ulaganje u gospodarske subjekte u iznosu 234,34 milijuna kuna, od čega 117,17 milijuna kuna iz HBOR-ovih sredstava. Sredstva su uložena u društva koja posluju u sektoru informacijskih tehnologija te u ona iz financijskog, drvnog, tekstilnog i kemijskog sektora. Društva koja su bila predmet ulaganja ukupno su zapošljavala 829 radnika. Bitno je istaknuti da se među njima nalaze od malih poduzeća koja su zapošljavala do 20 radnika, do poduzeća s više od 300 zaposlenih. Također, među društvima u koja je ulagano bilo je kako onih koja su tek osnovana, a koja su imala inovativne ideje i potrebu za kapitalom, tako i onih koja već posluju duže vrijeme, ali su zbog

prilika u gospodarstvu imala potrebu za dodatnim kapitalom u svrhu restrukturiranja i opstanka na tržištu.

KREDITIRANJE IZVOZNIH POSLOVA I IZDAVANJE BANKARSKIH GARANCIJA: NADOPUNA USLUGAMA POSLOVNIH BANAKA

HBOR je na području poticanja izvoza razvio sustav financijske potpore izvoznicima kroz programe kreditiranja, osiguranja i garancija po uzoru na druge izvozne banke i izvožno-kreditne agencije kako bi izvoznici mogli ravnopravno konkurirati na međunarodnom tržištu. Programima kreditiranja izvoza HBOR pridonosi razvoju konkurentnosti hrvatskih poduzetnika te izravno utječe na njihovu uspješnost kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu. U procesu stvaranja hrvatskog izvoznog proizvoda, HBOR sudjeluje u svim segmentima – od pripreme proizvodnje do realizacije naplate izvoznog posla. Tijekom 2012. godine izvoznicima je po svim programima odobreno ukupno 616 kredita u iznosu od gotovo 6 milijardi kuna.

Programom izdavanja činidbenih bankarskih garancija po nalogu izvoznika HBOR pruža potporu hrvatskim izvoznicima pri ugovaranju i realizaciji izvoznih poslova. Namjena Programa je izdavanje bankarskih garancija radi sudjelovanja hrvatskih izvoznika na međunarodnim nadmetanjima i zaključivanje ugovora u cilju realizacije izvoza roba, radova i usluga. U 2012. godini iskazan je veliki porast odobrenih izvoznih bankarskih garancija te su tijekom izvještajne godine izdane 34 garancije u iznosu od 244,2 milijuna kuna što predstavlja višestruko povećanje u odnosu na 2011. godinu kada je izdano 8 garancija u iznosu od 34,4 milijuna kuna. Ovo povećanje je rezultat napora HBOR-a da pruži potporu izvoznicima koji su, uslijed povećanih potreba za kreditiranjem svojih aktivnosti i održanjem likvidnosti i poslovanja, iskoristili svoje limite kod poslovnih banaka i izdavanjem činidbenih bankarskih garancija omogućiti sudjelovanje na međunarodnim natjecanjima.

POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA OD NEUTRŽIVIH RIZIKA: VRIJEDNOST OSIGURANOG IZVOZNOG PROMETA POVEĆANA ZA 51 POSTO

HBOR kao hrvatska izvožno-kreditna agencija već 14 godina obavlja poslove osiguranja izvoznih potraživanja i kredita od političkih i komercijalnih rizika za koje ne postoji ponuda na privatnom tržištu osiguranja (tzv. neutrživi rizici).

Cilj svih programa koje HBOR nudi u okviru poslova osiguranja izvoza je poticanje hrvatskog izvoza i povećanje konkurentnosti hrvatskih izvoznika na stranim tržištima. HBOR pruža hrvatskim izvoznicima cjelovitu uslugu kroz osiguranje izvoznikovih potraživanja od rizika neplaćanja inozemnih kupaca za isporučenu robu i usluge ili kroz programe namijenjene bankama kao što su osiguranje financijskih kredita za pripremu izvoza čime se pruža mogućnost bankama za povećanje kapaciteta za kreditiranje likvidnosti izvoznika u fazi proizvodnje robe za izvoz te osiguranje kredita kupaca u inozemstvu kao i osiguranje izvoznih činidbenih garancija vezanih uz izvozne poslove.

HBOR također obavlja i poslove reosiguranja kratkoročnih neutrživih rizika za privatne kreditne osiguravatelje te je tijekom 2012. godine, temeljem Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o primjeni klauzule izuzeća na poslove izvozno-kreditnog osiguranja, reosiguravao i tzv. „privremeno neutržive rizike“, čime je dodatno indirektno dao poticaj hrvatskom izvozu kroz stvaranje preduvjeta za zaštitu potraživanja hrvatskih izvoznika i za rizike koje nije moguće osigurati na privatnom tržištu osiguranja. Na taj način je HBOR kao nacionalna izvozno-kreditna agencija nadopunio nedostatak ponude na tržištu kreditnog osiguranja, a istovremeno poštujući pravila tržišnog natjecanja.

U cilju pružanja što cjelovitije usluge osiguranja izvoza, HBOR također surađuje s drugim inozemnim izvozno-kreditnim agencijama u projektima u kojima hrvatski izvoznici sudjeluju zajedno s inozemnim partnerima na trećim tržištima.

HBOR je u 2012. godini kroz police osiguranja izvoznicima osigurao 2,56 milijardi kuna izvoznog prometa što čini 3,54 posto ukupnog izvoza Republike Hrvatske.

Vrijednost osiguranog izvoznog prometa u 2012. godini je porasla za 51 posto u odnosu na 2011. godinu, što je rezultat povećanog interesa izvoznika za osiguranjem izvoza kapitalnih dobara.

U izazovnom poslovnom okruženju koje je obilježeno financijskom krizom, nelikvidnošću te otežanim pristupom financiranju, HBOR je hrvatskim izvoznicima i financijskim ustanovama koje prate izvoznike, u 2012. godini odobrio pokriće za novo ugovorene izvozne poslove u vrijednosti od 1,35 milijardi kuna što je porast od gotovo 150 posto u odnosu na rezultate u 2011. godini.

HBOR je kroz programe osiguranja podržao izvoz hrvatskih roba i usluga u 53 zemlje svijeta prema ukupno 758 inozemnih kupaca. Najznačajnija tržišta za koja su odobreni novi

osigurani poslovi u 2012. godini su Ruska Federacija, Bosna i Hercegovina, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška i Turkmenistan.

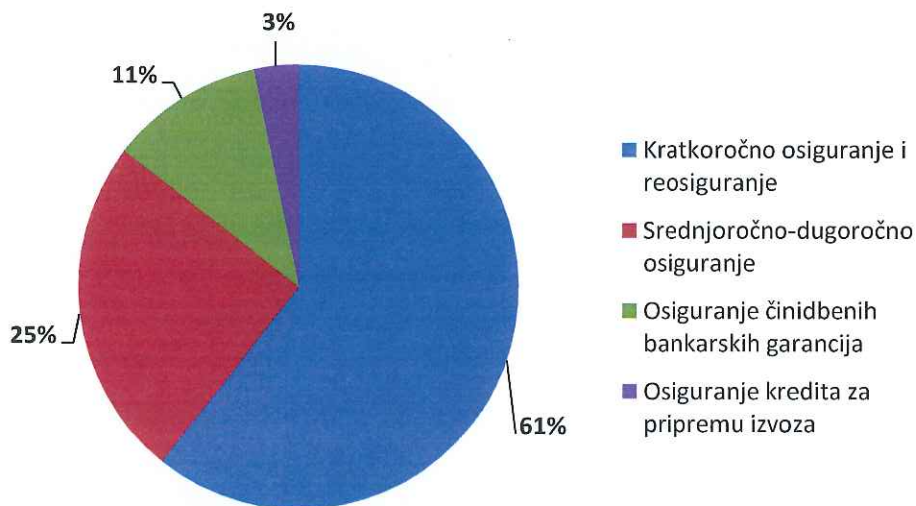
Za izvoz robe široke potrošnje odobreno je 340,64 milijuna kuna limita osiguranja i reosiguranja, čime je osigurano izvoznog prometa u visini od 1,55 milijardi kuna i to najvećim dijelom izvoznika iz metalne, nemetalne, papirne, farmaceutske, tekstilne, drvene i građevinske industrije.

Za izvoz kapitalnih dobara i usluga odobreno je 637,45 milijuna kuna limita osiguranja i najvećim dijelom je osiguran izvoz telekomunikacijske opreme i računalnih servera.

Kroz program osiguranja kredita za pripremu izvoza odobreno je 84,30 milijuna kuna čime je omogućeno bankama financiranje izvoznika u fazi proizvodnje robe za izvoz i to najvećim dijelom za građevinsku, drvenu te industriju strojeva i uređaja.

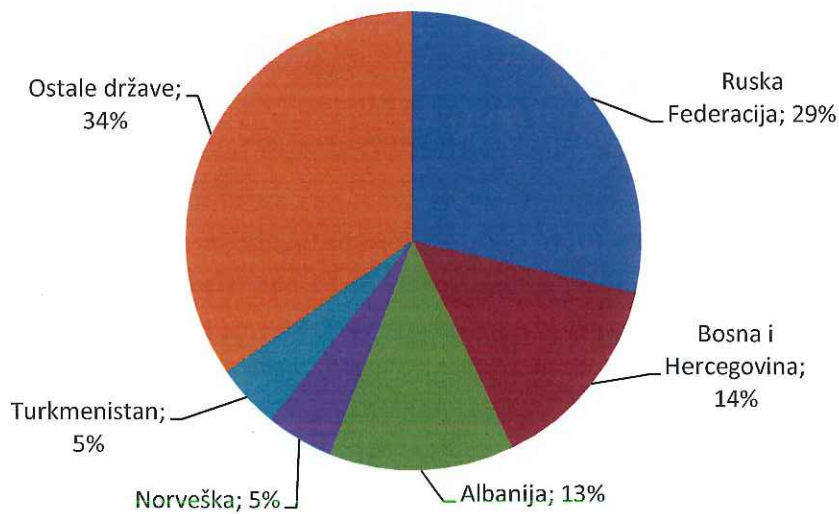
Kroz program osiguranja činidbenih bankarskih garancija HBOR je odobrio pokriće bankama za izdavanje izvoznih garancija vrijednosti 288,88 milijuna kuna čime je omogućena realizacija izvoznih poslova izvoznika iz građevinskog sektora, brodograđevne i metalne industrije na stranim tržištima.

Osigurani izvozni promet u 2012. godini prema vrsti osiguranja

Izloženost po državama na dan 31.12.2012.

Tijekom 2012. godine kroz programe osiguranja izvoza podržani su sljedeći kapitalni projekti hrvatskih izvoznika:

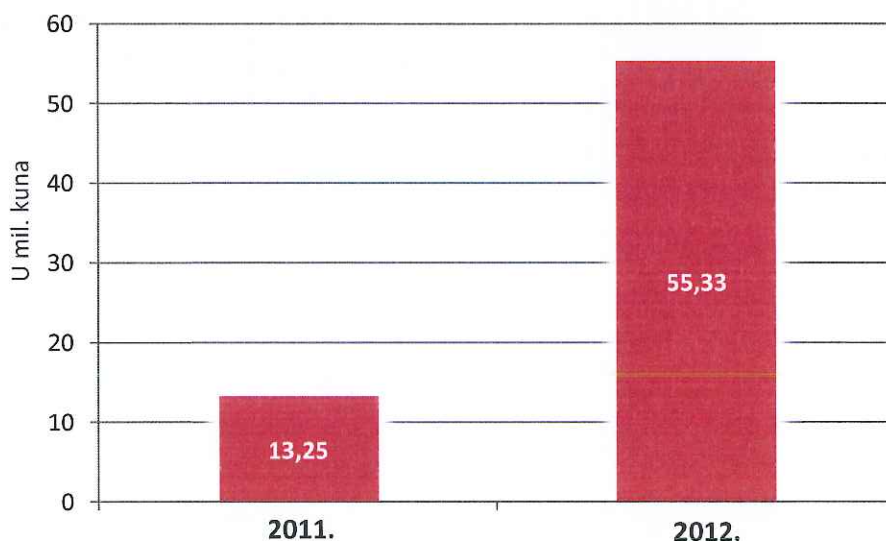
- Isporuka i puštanje u pogon kotlova za spaljivanje otpada u Švicarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu;
- Isporuka telekomunikacijske opreme i računalnih servera u Republiku Bjelorusiju, Rusku Federaciju, Bosnu i Hercegovinu te Cipar;
- Isporuka brojača osovina za željeznice u Indoneziji;
- Isporuka generatora u Rusku Federaciju;
- Isporuka mikro dozera u Južnu Afriku;
- Izgradnja dalekovoda u Norveškoj;
- Izgradnja vijadukta u Alžiru;
- Izgradnja brodova za prijevoz kamiona i putnika u Turkmenistanu.

Tijekom 2012. godine HBOR je osiguranicima isplatio 55,33 milijuna kuna odšteta temeljem 9 odštetnih zahtjeva, što po iznosu odšteta u odnosu na 2011. godinu predstavlja porast veći od 300 posto.

Na porast iznosa isplaćenih odšteta u 2012. godini najveći utjecaj imale su štete koje su nastale zbog ostvarenja komercijalnog rizika neplaćanja dužnika iz Bosne i Hercegovine.

Ostale odštete koje je HBOR uslijed ostvarenja komercijalnih rizika isplatio u 2012. godini odnose se na isporuke robe široke potrošnje i posljedica su nelikvidnosti inozemnih kupaca iz Slovenije, Italije, Francuske i Turske.

Iznos isplaćenih odšteta u 2011. i 2012. godini

HBOR je u 2012. godini regresno naplatio ukupno 2,05 milijuna kuna od čega se 1,17 milijuna kuna odnosi na regresnu naplatu od dužnika iz Libije po isplaćenoj odšteti uslijed nastanka političkog rizika, a ostale regresne naplate odnose se na naplate od dužnika iz Bosne i Hercegovine te dužnika iz Italije po isplaćenim odštetama uslijed nastanka komercijalnih rizika.

PRIBAVLJANJE SREDSTAVA: OSIGURANI POVOLJNI IZVORI FINANCIRANJA

Uspješna suradnja Europske investicijske banke (EIB) i HBOR-a započela je 2001. godine. Do danas su EIB i HBOR zaključili devet ugovora o zajmu u iznosu od 1,1 milijarde eura. U veljači 2012. godine HBOR je s EIB-om potpisao prvu tranšu Ugovora o zajmu u iznosu od 150 milijuna eura za financiranje malog i srednjeg poduzetništva te srednje kapitaliziranih poduzeća. Druga tranša Ugovora o zajmu u iznosu od 100 milijuna eura zaključena je u rujnu 2012. godine.

Tijekom lipnja HBOR je zaključio Ugovor o sindiciranom kreditu s domaćim bankama za potrebe provođenja Programa razvoja gospodarstva u iznosu od 3,4 milijardi kuna.

Krajem srpnja potpisan je Ugovor o kreditu u iznosu od 50 milijuna eura s Razvojnomo bankom Vijeća Europe (CEB) namijenjen financiranju projekata malih i srednjih poduzeća, lokalne i regionalne samouprave te drugih subjekata javnog sektora u Republici Hrvatskoj.

Potpisivanjem ovog zajma nastavljena je suradnja CEB-a i HBOR-a koja je započela 2001. godine od kada su zaključena četiri ugovora u ukupnom iznosu od 158 milijuna eura.

U listopadu 2012. godine HBOR je nastavio suradnju i s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj kada je potpisan Ugovor o zajmu u iznosu od 50 milijuna eura za financiranje projekata u sektoru izvoza i turizma. Ovo je drugi Ugovor o zajmu za projekte iz ovog sektora koji je HBOR potpisao s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj.

Krajem 2012. godine EIB je odobrio novi zajam HBOR-u za financiranje malog i srednjeg poduzetništva te srednje kapitaliziranih poduzeća u iznosu od 500 milijuna eura. Prva tranša ovog zajma zaključena je u siječnju 2013. godine u iznosu od 250 milijuna eura, dok se potpisivanje druge tranše zajma u istom iznosu očekuje do kraja 2013. godine.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Temeljem Zakona o HBOR-u, Banka je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja. Banka u procesu upravljanja rizicima kontinuirano obavlja kontrolu, utvrđivanje, procjenu, mjerenje i nadzor svih rizika kojima je u poslovanju izložena. Način, postupci i učestalost mjerenja i procjene upravljanja rizicima propisani su internim aktima Banke. U svakodnevnom poslovanju Banka upravlja kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim te operativnim rizikom putem politika, procedura, limita, odbora te kontrola.

Banka ima funkcionalno i organizacijski odvojenu i neovisnu organizacijsku jedinicu za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za kontrolu, utvrđivanje, procjenu, mjerenje i nadzor svih rizika kojima je Banka u svom poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Svoju funkciju ostvaruje analizom, procjenom i mjerenjem, kontrolom te davanjem prijedloga i preporuka za adekvatno upravljanje izloženošću kreditnim i nekreditnim rizicima, zatim razvojem politika, procedura i metodologija vezanih za rizike, predlaganjem i praćenjem poštivanja usvojenih limita izloženosti, izvješćivanjem Uprave i odbora o rizicima i sl.

Pri procjeni i mjerenju rizika Banka uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, tržišne uvjete i specifičnosti Banke kao posebne financijske institucije. Rezultati mjerenja i procjene te provedenih analiza iz područja rizika izlažu se na sjednicama odbora za upravljanje rizicima, Uprave i Nadzornog odbora. Utvrđen je sustav limita za upravljanje, praćenje i kontrolu kreditnog rizika, rizika likvidnosti te kamatnog i valutnog rizika. Banka prati rizike i kroz analize

scenarija, analize osjetljivosti u redovnim i stresnim uvjetima poslovanja. Razvijaju se sustavi proaktivnog upravljanja rizicima radi sprječavanja nastupa potencijalnih rizika.

Uprava HBOR-a odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje i provođenje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za ostvarenje svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja delegirala na tri odbora za upravljanje rizicima:

- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom - upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom u okviru propisanih politika i procedura kojima je regulirano ovo područje
- Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika - upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih politika, procedura i ostalih internih akata vezanih uz kreditni rizik
- Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a - upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i efikasnog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke i Baselskog odbora primjenjivim na HBOR kao posebnu financijsku instituciju.

Kreditni rizik

Pod kreditnim rizikom podrazumijeva se gubitak do kojeg dolazi uslijed potpunog ili djelomičnog neispunjenja odnosno nepravovremenog ispunjenja financijske obveze po dospijeću od strane klijenta.

Banka kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Uprava HBOR-a vodi konzervativnu politiku upravljanja kreditnim rizikom. Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom - Procedurama upravljanja kreditnim rizikom, koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, zahtjeva za kredit do konačne otplate kredita). Procedure upravljanja kreditnim rizikom su sveobuhvatan dokument koji obuhvaća zasebne metodologije namijenjene ocjeni različitih ciljnih skupina klijenata.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Banka odobrava putem poslovnih banaka koje snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika. Svi izravni plasmani uglavnom su osigurani hipotekom na nekretninama te, ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Banka pribavlja jamstvo HAMAG INVEST-a te ostale prvorazredne garancije i jamstva. Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Banka je odredila potreban omjer plasmana i osiguranja.

Banka kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na područja posebne državne skrbi. Kreditni rizik je rasprostranjen po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Banka nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika, te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnom strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Banka osigurava kvalitetno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Banke u rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja rizicima.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik financijskog gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Banke da podmiri svoje novčane obveze o dospjeću. Temeljna načela i principi upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđeni su zasebnim internim aktom te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, odnosno poslovanja u okviru utvrđenih limita, Banka održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom

likvidnosti Banka prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Praćenje rizika likvidnosti Banka provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja. Procedurama su utvrđeni signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize likvidnosti.

HBOR kao posebna financijska ustanova nije profitno orijentiran te se ne bavi trgovanjem derivatima. Derivate može koristiti samo u svrhu zaštite svojih pozicija.

Kamatni rizik u knjizi banke

Kamatni rizik u knjizi banke je financijski rizik koji nastaje zbog kamatne neusklađenosti u vrijednosti i dospijeću kamatno osjetljive aktive, pasive te izvanbilančnih stavki. Temeljna načela i principi upravljanja kamatnim rizikom Banke utvrđeni su zasebnim internim aktom te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Banka provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni jaz izrađuje se za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Banke na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Ovisno o razini kamatnog jaza odlučuje se o vrstama kamatnih stopa budućih zaduženja i plasmana, sve s ciljem svođenja jaza na najmanju razinu. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Valutni rizik označava izloženost banke promjenama deviznih tečajeva te proizlazi prije svega iz valutne neusklađenosti aktive i pasive, čija je moguća posljedica nastanak troškova i/ili neostvarenje planiranih prihoda. Temeljna načela i principi upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđeni su zasebnim internim aktom te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su metode za mjerenje/procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Banka prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Banka za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model te redovito izvještava nadležna tijela o

maksimalnim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik gubitka čiji su uzrok neadekvatni ili neuspjeli interni procesi, ljudi, sustavi ili vanjski događaji.

Posebnost operativnog rizika u odnosu na druge vrste rizika očituje se kroz prisutnost istog u cijeloj organizaciji i primjenu u svim organizacijskim dijelovima Banke.

Kako bi na cjelovit i sveobuhvatan način upravljala operativnim rizikom Banka je u 2012. godini uspostavila okvir za upravljanje operativnim rizikom iz sredstava darovnice EU za tehničku pomoć u suradnji sa KfW-om. Okvirom se Banka uskladila s regulativom HNB-a primjenjivom na poslovanje Banke i dobrim bankarskim praksama u dijelu upravljanja rizicima sa ciljem svođenja izloženosti operativnom riziku na najmanju mjeru.

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su krovnim aktom Politike upravljanja operativnim rizikom, uspostavljena je struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Također, za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a čiji je osnovni cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija kontrole sigurnosti informacijskog sustava.

KONTROLA I REVIZIJA

Kontrola i revizija dio je sustava nadzora HBOR-a zadužen za praćenje ukupnog poslovanja temeljenog na zakonitosti i internim aktima HBOR-a, koji se provodi primjenom standarda interne revizije. Kontrola i revizija organizacijski je nezavisna u obavljanju poslova te samostalno određuje način rada, izvještavanja, nalaza, mišljenja i preporuka. Za svoj rad odgovara izravno Upravi, Revizorskom i Nadzornom odboru HBOR-a koje izvješćuje tromjesečno odnosno polugodišnje. Temeljem izvješća o reviziji, na prijedlog Kontrole i revizije, Uprava donosi potrebne odluke za poduzimanje korektivnih mjera i aktivnosti. S nalazima revizija obavljenih tijekom 2012. godine, kao i o statusu danih preporuka i poduzetim aktivnostima Uprava, Revizorski i Nadzorni odbor upoznati su u okviru redovitog izvještavanja o radu Kontrole i revizije.

FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI

Praćenje usklađenosti uspostavljena je kao neovisna i trajna funkcija pri Upravi HBOR-a. Poslovi praćenja usklađenosti uključuju utvrđivanje i procjenu rizika usklađenosti kojem je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen, savjetovanje Uprave i drugih odgovornih osoba o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila uključujući i informiranje o aktualnostima iz tih područja.

Funkcija praćenja usklađenosti vrši procjenu učinaka koje će na poslovanje HBOR-a imati izmjene relevantnih propisa, procjenjuje usklađenost novih proizvoda ili novih postupaka s relevantnim zakonima i propisima kao i s izmjenama propisa, savjetuje u dijelu pripreme obrazovnih programa vezanih za usklađenost, te vodi postupke rješavanja po prigovorima potrošača. Funkcija praćenja usklađenosti podnosi periodička izvješća Upravi, Revizorskom i Nadzornom odboru HBOR-a.

LJUDSKI POTENCIJALI

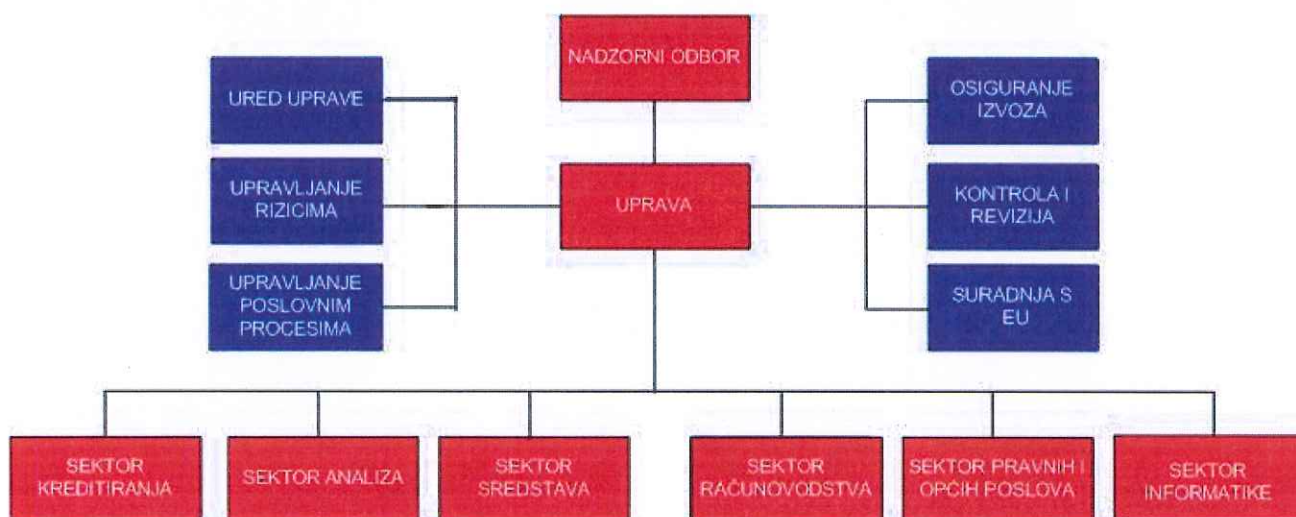
U strategiji razvoja ljudskih potencijala svakom se pojedincu nastoji omogućiti ostvarenje osobnog i profesionalnog potencijala, kako bi se razvili i zadržali stručni, motivirani i zadovoljni zaposlenici koji su važan dio procesa društveno odgovornog financiranja i 20 godina dugog izuzetno uspješnog poslovanja banke.

Uz brojne mjere upravljanja ljudskim potencijalima koje Hrvatska banka za obnovu i razvitak već dugi niz godina provodi i neprestano usavršava, već se dvije godine provodi i program interne obuke novozaposlenih i pripravnika, kojem je cilj uvođenje u posao te stjecanje znanja i vještina zaposlenika. Kroz različite interno osmišljene programe, posebno obučeni zaposlenici (interni treneri) iz različitih organizacijskih jedinica svojim suradnicima uključenima u program prenose važne informacije iz svog područja rada, čime se nastoji unaprijediti komunikacija, razumijevanje i suradnja unutar banke, te pružiti zaposlenicima šira slika o svrsi i načinu poslovanja čitave organizacije.

Kao priznanje za kvalitetu provođenja HR procesa Hrvatska banka za obnovu i razvitak redovito provodi recertifikaciju za zadržavanje Certifikata Poslodavac Partner, kojeg dodjeljuje Selectio d.o.o. za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima.

HBOR zadržava strukturu visokoobrazovanih zaposlenika, a njihov udio iz godine u godinu je u blagom porastu. Na dan 31.12.2012., od ukupno 289 zaposlenika, njih čak 83,05 posto je visokoobrazovano, a prosječna dob zaposlenika u 2012. godini je 41 godina.

Organizacijska struktura HBOR-a

OSTALE AKTIVNOSTI

U 2012. godini HBOR je, povodom obilježavanja 20 godina rada, financijski pomogao izgradnju i opremanje Centra za savjetovanje i razvoj karijere u Vukovaru, a koji je otvoren u područnom uredu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u Vukovaru. Cilj osnivanja ovog Centra je, kroz sustav kvalitetnog profesionalnog usmjeravanja i savjetovanja o karijeri, pružiti potporu nezaposlenima, ostalim tražiteljima posla, te učenicima i studentima u razvijanju kompetencija potrebnih za upravljanje karijerom.

U veljači je objavljeno HBOR-ovo treće izvješće o društvenoj odgovornosti, odnosno o načinu i napretku primjene načela UN Global Compact-a, u području ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije.

Područni uredi

U 2012. godini, pored redovnih poslova informiranja i savjetovanja poduzetnika o programima i mogućnostima kreditiranja, pomoći u pripremi dokumentacije za podnošenje zahtjeva za kredit, izlaska na teren radi kontrole i pripreme projekta, te kontakata i dogovora s poslovnim bankama iz okruženja, područni uredi bili su angažirani i na širenju svojeg djelovanja i dostupnosti informacija o HBOR-ovim programima, te edukacijama poduzetnika.

U 2012. godini, Područni ured za Liku sa sjedištem u Gospiću, proširio je svoje djelovanje na još 2 županije (Sisačko-moslavačku i Karlovačku), pa su sada informacije o aktivnostima i mogućnostima kreditne podrške HBOR-a putem Područnih ureda dostupne poduzetnicima u ukupno 14 županija, kroz direktne upite u sjedištima ureda ili na dogovorenim sastancima tijekom održavanja info-dana u ostalim županijama.

Tijekom godine uredi su održali ukupno 122 prezentacije programa kreditiranja HBOR-a i sudjelovali su na 9 sajamskih priredbi, kako slijedi:

<u>Područni ured</u>	<u>Prezentacije</u>	<u>Sajmovi</u>	<u>Info-dani</u>
PU za Dalmaciju, Split	22	3	20
PU za Primorje i Gorski Kotar, Rijeka	33	-	-
PU za Istru, Pula	18	2	-
PU za Liku, Gospić	14	-	10
<u>PU za Slavoniju i Baranju, Osijek</u>	<u>35</u>	<u>4</u>	<u>24</u>
UKUPNO	122	9	54

Krajem godine Područni uredi su počeli održavati edukativne radionice o pripremi dokumentacije i korištenju kredita za financiranje poslovanja za male poduzetnike i početnike koji pokreću samostalno poslovanje.

Cilj radionice je upoznati poduzetnike s procedurama kreditiranja, načinom podnošenja zahtjeva za kredit, procjenom kreditne sposobnosti i kontrolom otplate preuzetih dugoročnih obveza.

Radionica se sastoji od 2 dijela:

1. Presentacije procesa kreditiranja i pripreme dokumentacije za kredit
2. Praktične vježbe pripreme i prezentacije zahtjeva za kredit, te procjene kreditne sposobnosti

Prva radionica održana je kao pilot-projekt Područnog ureda u Splitu, početkom studenoga, a slijedile su radionice u organizaciji Područnog ureda u Rijeci i Osijeku, te u centrali HBOR-a u Zagrebu. Tijekom 2013. godine nastavit će se s održavanjem radionica u ostalim županijskim centrima koje pokrivaju Područni uredi, a dinamika održavanja i sadržaja radionica prilagodit će se potrebama i interesu poduzetnika.

Međunarodna suradnja

HBOR sudjeluje kao član u radu brojnih poslovnih udruženja, klubova i komora kao što su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Udruženje banaka Srednje i Istočne Europe (BACEE), Praški klub, UN-ov Program zaštite okoliša (UNEP FI), UN Global Compact, Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (NEFI), više bilateralnih trgovinskih komora te kao pridruženi član u radu Kluba ustanova Europske unije specijaliziranih za dugoročno kreditiranje (ISLTC).

Razdoblje 2012. godine osobito su obilježile aktivnosti u okviru EAPB-a, Europskog investicijskog fonda (EIF) i Međunarodnog kluba za financiranje razvoja (IDFC). Tako je u svibnju 2012. godine HBOR bio domaćin Godišnje skupštine EAPB-a i sastanka Administrativnog vijeća u Dubrovniku. Tijekom 2012. godine predsjednik Uprave HBOR-a, u svojstvu predsjednika EAPB-a, promicao je ispred europskih institucija, ponajprije ispred tijela Europske unije kao što su Europska komisija, Europski parlament, Odbor europskih bankarskih supervizora i drugih tijela, interese članica EAPB-a u području bankarstva i propisa kojima se regulira bankarsko poslovanje te uloga razvojnih banaka i financijskih

institucija u državnom vlasništvu. Osim interesa članica zastupani su i interesi HBOR-a te interesi Republike Hrvatske, i to ponajprije u dijelu koji se odnosi na usvajanje instrumenata za ujednačeni regionalni razvoj i način korištenja sredstava fondova EU namijenjenih malim i srednjim poduzetnicima. Iako predsjednik Uprave HBOR-a nije prihvatio ponudu za novi dvogodišnji mandat na mjestu predsjednika Udruge zbog povećanog obujma aktivnosti HBOR-a, na Godišnjoj skupštini Europske udruge javnih banaka održanoj u prosincu 2012. godine, prihvatio je mjesto člana Administrativnog vijeća udruge kako bi se zadržao kontinuitet rada te i dalje dao svoj doprinos rezultatima rada Udruge.

U ožujku 2012. godine HBOR je potpisao Sporazum o suradnji s Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore. Ovaj Sporazum potpisan je s ciljem uspostavljanja okvira za buduću suradnju između HBOR-a i IRF-a Crne Gore i to u vidu sudjelovanja te pružanja usluga u zajedničkim projektima na tržištima trećih zemalja. U okviru suradnje HBOR je održao i dvodnevnu radionicu o kreditiranju poduzetništva za predstavnike Fonda.

U travnju i listopadu 2012. godine, HBOR je u okviru delegacije Republike Hrvatske sudjelovao na Proljetnoj i Godišnjoj skupštini Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda, a u svibnju na Godišnjem forumu Europske banke za obnovu i razvoj.

Povodom održavanja Godišnje skupštine Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda HBOR je u listopadu 2012. godine u Japanu sudjelovao na prvom godišnjem sastanku na visokoj razini članica IDFC-a na kojem je predsjedništvo IDFC-a usvojilo novi radni program za 2013. godinu. Aktivnosti će biti usmjerene prema održivom razvoju, posebice zelenom (ekološkom) i društvenom razvoju, s ciljem pružanja značajnog doprinosa poticanju iskorištavanja potencijala na područjima ublažavanja klimatskih promjena u zemljama u kojima su njegovi članovi aktivni, financiranju infrastrukture, društvenog razvoja i ublažavanja siromaštva, tzv. zelenog bankarstva i financiranju inovacija.

U rujnu 2012. godine, HBOR-ovi predstavnici sudjelovali su na sastanku članica NEFI-ja na visokoj razini u Varšavi, a istog mjeseca HBOR je bio organizator i domaćin godišnjeg sastanka dioničara Europskog investicijskog fonda (EIF-a) čiji je HBOR dioničar. U rujnu je održana i 11. Međunarodna konferencija o poticanju izvoza. Sudionici ovog značajnog događaja bili su ugledni govornici iz europskih institucija, vodeći predstavnici hrvatskih izvoznika, banaka, izvozno-kreditnih agencija te međunarodnih financijskih institucija kojima je omogućena razmjena znanja i iskustava te stvaranje novih kontakata i prilika za suradnju. Na konferenciji se raspravljalo o izazovima hrvatskog izvoza u okviru članstva Europske unije,

pripremi poduzetnika na nove uvjete poslovanja kako bi bili što konkurentniji u poslovanju na inozemnom tržištu, suradnji izvoznika i banke, a razmijenjena su i iskustva izvoznika u poslovanju na inozemnom tržištu.

U prosincu 2012. godine HBOR je ugostio predstavnike albanske delegacije s kojima je održan radni sastanak o hrvatskoj strategiji za razvoj ženskog poduzetništva, njegovoj provedbi i HBOR-ovoj ulozi u ovim aktivnostima.

Javnost rada

HBOR javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga osobitu pozornost posvećuje što potpunijem i razumljivijem informiranju javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti. Primjenom različitih oblika informiranja HBOR je i tijekom 2012. godine redovito obavještavao javnost o svim važnijim aktivnostima. U izvještajnoj godini HBOR je objavio trideset i dva priopćenja za javnost, održano je sedam tiskovnih konferencija na kojima je javnost informirana o poslovanju, postignutim poslovnim rezultatima, uvođenju novih i izmjenama postojećih programa. Na Internet stranicama Banke javnosti su dostupne sve informacije o radu osim onih koje podliježu Zakonu o kreditnim institucijama, članku 168. i 169. Tijekom izvještajne godine objavljena su trideset i tri postupka javne nabave u elektroničkom oglasniku javne nabave, a od kolovoza 2010. godine sve objave natječaja nalaze se i na web stranicama HBOR-a, www.hbor.hr. Tijekom 2012. godine nije zaprimljen niti jedan zahtjev za dostavu informacija sukladno članku 25. Zakona o pravu na pristup informacijama.

GRUPA HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O.

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (u nastavku HKO ili Društvo) je dioničko društvo za osiguranje specijalizirano isključivo za osiguranje kratkoročnih potraživanja (rokovi plaćanja do 180 dana, iznimno do 1 godine) nastalih temeljem prodaje roba i usluga među poslovnim subjektima. Osiguravaju se politički i komercijalni rizici.

U 2012. godini HKO je u ponudi imalo dva osnovna proizvoda osiguranja: osiguranje izvoznih potraživanja i osiguranje domaćih potraživanja.

HKO je 26. listopada 2010. godine osnovalo Poslovni info servis d.o.o., čime je HKO počeo poslovati kao Grupa Hrvatsko kreditno osiguranje (u daljnjem tekstu Grupa HKO) i iskazivati konsolidirane financijske podatke. Poslovni info servis d.o.o. (u daljnjem tekstu PIS) unutar Grupe je zadužen za provedbu analize i ocjene kreditnih rizika vezano za poslove osiguranja.

Na dan 31.12.2012. Grupa HKO je zapošljavala 13 djelatnika, od čega je 10 bilo zaposleno u Hrvatskom kreditnom osiguranju d.d., a 3 u društvu PIS. Svi zaposlenici Grupe HKO imaju visoku stručnu spremu.

Vlasnička struktura

Dana 25. rujna 2012. godine izmijenjena je vlasnička struktura; Hrvatska banka za obnovu i razvitak postala je 100%-tni vlasnik HKO-a.

Upravljanje

Statutom Društva uređuje se pravni status, ustrojstvo i upravljanje Društvom te druga pitanja značajna za poslovanje Društva kao i ostala usklađenja sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Zakonu o osiguranju.

Organi upravljanja Društvom su:

Uprava

Nadzorni odbor

Glavna skupština

Uprava

Uprava HKO-a je dana 17.10.2012. promijenjena sukladno promjenama u strukturi vlasništva HKO-a; te je djelovala u sljedećem sastavu:

Uprava HKO-a nakon 17.10.2012.:

Predsjednik Uprave, Edvard Ribarić

Zamjenica člana Uprave, Branka Perišić

Prokuristica, Ružica Adamović

Uprava HKO-a do 17.10.2012.:

Predsjednik Uprave, Edvard Ribarić

Član Uprave, Anton Ludwig Steffko

Prokuristica, Ružica Adamović

Nadzorni odbor HKO-a

Nadzorni odbor HKO-a je dana 17.10.2012. promijenjen sukladno promjenama u strukturi vlasništva HKO-a; te je djelovao u sljedećem sastavu:

Nadzorni odbor HKO-a od 17.10.2012.:

Branimir Berković, predsjednik Nadzornog odbora

Ante Artuković, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Branka Perišić*, članica Nadzornog odbora

Marija Jerkić, članica Nadzornog odbora

Andreja Mergeduš, članica Nadzornog odbora

*Branka Perišić - za vrijeme dok obavlja funkciju zamjenice člana Uprave, ne obavlja funkciju člana Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor HKO-a do 17.10.2012.:

Branimir Berković, predsjednik Nadzornog odbora

Helmut Hans Altenburger, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Ante Artuković, član Nadzornog odbora

Poslovni info servis d.o.o.

Tijekom 2012. godine je došlo do izmjena u Upravi PIS-a; funkciju direktorice do 18.12.2012. je obavljala Ivana Paić-Mikulek, a nakon navedenog dana funkciju direktorice obavlja Ružica Adamović.

Revizorski odbor HKO-a

Revizorski odbor HKO-a je dana 17.10.2012. promijenjen sukladno promjenama u strukturi vlasništva HKO-a; te je djelovao u sljedećem sastavu:

Revizorski odbor HKO- a od 17.10.2012.:

Branimir Berković, predsjednik

Ante Artuković, zamjenik predsjednika

Branka Perišić, članica

Marija Jerkić, članica

Andreja Mergeduš, članica

Katica Smojver, članica

Revizorski odbor HKO- a do 17.10.2012.:

Branimir Berković, predsjednik

Helmut Hans Altenburger, zamjenik predsjednika

Ante Artuković, član

Katica Smojver, članica

Izveštavanje nadzornih tijela

Društvo je tijekom 2012. godine redovito izvještavalo nadzorna tijela sukladno Zakonu o osiguranju, pravilnicima Hrvatske agencije za nadzor financijskih institucija i drugim važećim propisima o svim relevantnim činjenicama i promjenama u Društvu. Društvo je uredno odgovaralo na sve zahtjeve nadzornih tijela u smislu kontrole poslovanja i dostave podataka Društva, na koje nadzorna tijela nisu imala primjedbi.

POSLOVANJE U 2012. GODINI

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. je 2012. godinu završilo s 35 zaključenih Ugovora o osiguranju od čega se 31 Ugovor o osiguranju odnosi na osiguranje izvoznih potraživanja, dok se 4 Ugovora o osiguranju odnose na osiguranje domaćih potraživanja. Osiguranjem su pokrivena 992 kreditna limita, 7,12 posto više u odnosu na prethodnu godinu. U ukupnoj strukturi limita na domaća potraživanja se odnosi 177 kreditnih limita, a 815 kreditnih limita odnose se na izvozna potraživanja prema kupcima u 45 zemalja svijeta.

Ukupni volumen osiguranih poslova u 2012. godini iznosio je 2.444,0 milijuna kuna što predstavlja 2,32 posto ukupnog izvoza Republike Hrvatske.

Ukupno zaračunata premija u 2012. godini iznosila je 7,7 milijuna kuna, što predstavlja porast od 14,8 posto u odnosu na 2011. godinu kada je iznosila 6,7 milijuna kuna.

Udio reosiguranja u ukupno zaračunatoj premiji u 2012. godini iznosio je 70,81 posto, što je neznatno niže u odnosu na 2011. godinu kada je udio reosiguranja iznosio od 72,89 posto.

Neto zarađena premija u 2012. godini iznosila je 1,7 milijuna kuna (1,2 milijuna kuna u 2011. godini).

Društvo je u 2012. godini isplatilo 6 šteta, a ukupni iznos isplata za osigurane slučajeve iznosio je 820,4 tisuća kuna. Štete su isplaćene za kupce u Mađarskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Kvota šteta u 2012. godini iznosila je 41,6 posto.

INDIKATORI POSLOVA OSIGURANJA

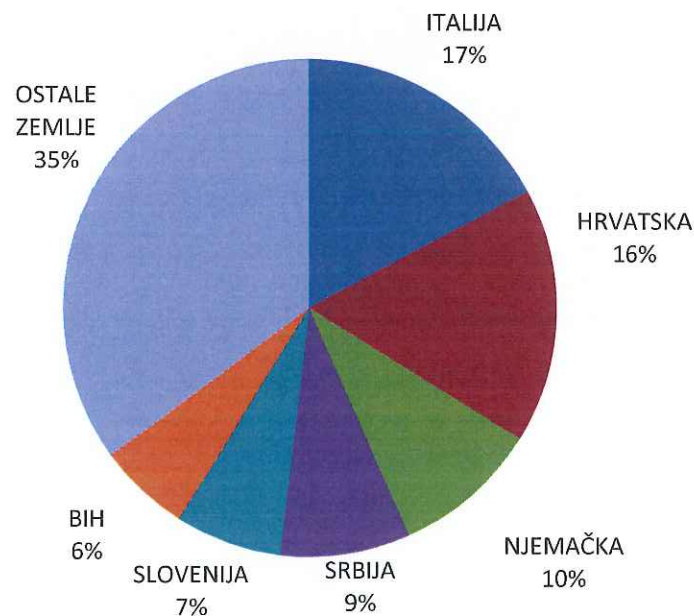
	2010.	2011.	2012.
Volumen osiguranih poslova (u tisućama kuna)	802.041	2.284.219	2.443.969
Izloženost, na 31.12. (u tisućama kuna)	671.694	842.704	875.127
Zaračunata bruto premija (u tisućama kuna)	1.551	6.687	7.678
Isplaćene odštete (u tisućama kuna)	-	766	820
Broj aktivnih limita na 31.12.	771	926	992

Troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi Grupe u 2012. godini iznosili su 5,1 milijun kuna, a na razini Društva troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi iznosili su 4,4 milijuna kuna.

Poslovna 2012. godina drugo je cjelogodišnje razdoblje poslovanja, te je Grupa ostvarila očekivani gubitak tekuće godine u iznosu od 0,61 milijuna kuna, koji je smanjen za 44,9 posto u odnosu na gubitak od 1,1 milijun kuna u prethodnoj godini.

Ukupna imovina Grupe HKO na 31.12.2012. u iznosu od 40,1 milijuna kuna veća je za 2,7 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni kapital je na dan 31.12.2012. iznosio 35,2 milijuna kuna, a tehničke pričuve neto od reosiguranja 2,8 milijuna kuna.

IZLOŽENOST PO ZEMLJAMA PREMA IZNOSU LIMITA NA 31.12.2012.

NAČELA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak priprema:

1. pojedinačne financijske izvještaje matice - Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) i
2. konsolidirane financijske izvještaje koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom – ovisna društva.

Grupa HBOR pri sastavljanju i prezentiranju godišnjih financijskih izvještaja primjenjuje Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI) slijedom čega članice Grupe sve podatke i financijske izvještaje za konsolidaciju pripremaju temeljem MSFI-jeva.

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju s ciljem pružanja informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR radi donošenja odgovarajućih ekonomskih odluka od strane njihovih korisnika.

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju sa svrhom dostupnosti informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR-a njihovim korisnicima na redovnoj osnovi te pružanja financijskih podataka o provedbi strategije Grupe HBOR.

Grupa HBOR pri financijskom izvještavanju i objavama primjenjuje sljedeća načela:

- **transparentnost prezentiranja** radi osiguravanja većeg razumijevanja prezentiranih informacija od strane korisnika financijskih izvještaja,
- **dosljednost prezentiranja** unutar svakog izvještajnog razdoblja i između izvještajnih razdoblja,
- **jednostavnost prezentiranja** kako bi se korisnicima omogućilo lakše razumijevanje položaja, uspješnosti poslovanja te promjena financijskog položaja i donošenje odluka,
- **usmjerenost na zahtjeve zakonske regulative** kako bi se osigurala usklađenost,
- **primjena najbolje prakse prezentiranja** primjenjive na djelatnost poslovanja Grupe uz uvažavanje suvremenih međunarodnih trendova u financijskom izvještavanju, kao i zahtjeva tržišta.

PREGLED FINANCIJSKOG POSLOVANJA U 2012. GODINI

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak oformljena je tijekom 2010. godine, a čine ju Hrvatska banka za obnovu i razvitak kao matično društvo te ovisna društva: Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. i Poslovni info servis d.o.o. koja zajedno čine Grupu Hrvatsko kreditno osiguranje.

HBOR je prve konsolidirane izvještaje sastavio i prezentirao za 2010. godinu.

Financijski izvještaji uključuju HBOR i Grupi. Financijski izvještaji Grupe uključuju konsolidirane financijske izvještaje HBOR-a i njegovih ovisnih društava. No, usporedno su prikazana i pojedinačna, nekonsolidirana financijska izvješća matičnog društva.

Reviziju pojedinačnih i konsolidiranih Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2012. godinu koji se nalaze u prilogu obavilo je revizorsko društvo Deloitte d.o.o. te o tome izrazilo pozitivno mišljenje u Izvještaju neovisnog revizora.

U nastavku se daje financijski pregled i pregled poslovanja zasebno za Grupi i HBOR, kao matično društvo i izvještajni subjekt.

PREGLED POSLOVANJA GRUPE

S obzirom na veličinu ovisnih društava i obujam njihovog poslovanja u usporedbi s poslovanjem matice, njihovi financijski podaci u početnim godinama Grupe nisu od značaja da bi se posebno isticali u okviru konsolidiranog financijskog izvještaja te shodno tome nemaju materijalan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje u odnosu na pojedinačne izvještaje HBOR-a, kao matičnog društva.

Rezultat Grupe

Grupa HBOR je u 2012. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 134,0 milijuna kuna.

Matično društvo temeljem odredbi Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit te porezne obveze na ime poreza na dobit proizlaze isključivo iz aktivnosti ostalih članica Grupe.

Konsolidirani ukupni prihodi u 2012. godini iznose 985,2 milijuna kuna, dok ukupni rashodi iznose 851,2 milijuna kuna.

U strukturi prihoda Grupe najveći dio, tj. 98% odnosi se na prihode od kamata kao rezultat poslovanja matičnog društva.

U dijelu ukupnih rashoda, najveći dio čine rashodi od kamata i to 65% koji proizlaze iz poslovanja matičnog društva.

Konsolidirani operativni troškovi u 2012. godini iznose 117,0 milijuna kuna, a čine ih opći i administrativni troškovi te ostali troškovi poslovanja.

Ukupan broj zaposlenih u Grupi na dan 31. 12. 2012. godine je 302, dok je na kraju 2011. godine Grupa zapošljavala 281 radnika.

Imovina i obveze Grupe

Imovina Grupe na konsolidiranoj osnovi iznosi 25.767,2 milijuna kuna i povećana je za 17% u odnosu na početak godine.

U strukturi imovine najveće učešće odnosi se na kreditno poslovanje matičnog društva te neto krediti čine 83% aktive.

U pasivi Grupe najveći dio, tj. 64%, čine obveze po kreditima i obveze za izdane vrijednosne papire matičnog društva.

Ukupna glavnica na konsolidiranoj osnovi na kraju 2012. godine iznosi 8.110,7 milijuna kuna i čine 31% ukupne pasive Grupe.

PREGLED POSLOVANJA HBOR-a

U nastavku se daje pregled i objašnjenja značajnih promjena poslovnih aktivnosti i uspješnosti poslovanja u izvještajnoj godini.

Uspješnost poslovanja

U 2012. godini HBOR je ostvario ukupne prihode u iznosu od 979,4 milijuna kuna, rashode u iznosu od 845,0 milijuna kuna i pozitivan financijski rezultat u iznosu od 134,4 milijuna kuna.

Neto prihodi od kamata

Neto kamatni prihodi ostvareni su u iznosu od 410,1 milijuna kuna i u odnosu na ostvarenje prethodne izvještajne godine veći su za 23 %.

Prihodi od kamata ostvareni su u iznosu od 965,9 milijuna kuna i viši su za 8 % u odnosu na prethodnu godinu. Iskazani trend rezultat je povećanog obima kreditne aktivnosti i ulaganja u instrumente rezerve likvidnosti. Pri tome je potrebno naglasiti kako je HBOR, tijekom 2012.

godine dodatno snizio kamatne stope za određene kategorije krajnjih korisnika i investicija čime se odriče dijela dobiti, a u cilju pomoći hrvatskim gospodarstvenicima u uvjetima krize.

Rashodi od kamata ostvareni u iznosu od 555,8 milijuna kuna i niži su za 1% u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu, prvenstveno zbog povećanja zaduženja od posebnih financijskih institucija uz povoljniju kamatnu stopu te povrata obveznica o dospijeću.

Neto prihod od naknada

Neto prihod od naknada ostvaren je u iznosu od 10,1 milijuna kuna i niži je za 8% u odnosu na prethodnu godinu što je rezultat smanjenja prihoda od naknada po poslovima u ime i za račun nalagodavaca.

Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti

Neto prihode/(rashode) od financijskih aktivnosti čine neto tečajne razlike po glavnici potraživanja i obveza, neto prihodi ili troškovi nastali temeljem ugovora o kreditu s ugrađenom „call opcijom“, dobitak/(gubitak) od vrijednosnog usklađenja imovine koja se iskazuje po „fair“ vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te realizirani dobitak/(gubitak) od imovine raspoložive za prodaju. U izvještajnom razdoblju ostvareni su neto rashodi od financijskih aktivnosti u iznosu od 0,1 milijun kuna, dok su u protekloj godini ostvareni neto prihodi u iznosu od 44,4 milijuna kuna.

Kuna je na godišnjoj razini deprecirala u odnosu na EUR za 0,2% i aprecirala u odnosu na USD za 1,6%.

Sredstva i izvore sredstava koji su izraženi u stranim sredstvima plaćanja ili su izraženi s valutnom klauzulom, HBOR preračunava u kunsku protuvrijednost po tečaju koji je važeći kod Hrvatske narodne banke na izvještajni dan.

Prihodi i rashodi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku u neto iznosu.

Operativni troškovi

Operativni troškovi obuhvaćaju opće i administrativne troškove te ostale troškove poslovanja, a ostvareni su u iznosu od 110,9 milijuna kuna te su viši za 17% u odnosu na prethodnu godinu, a sukladno planiranome povećanju obima aktivnosti te troškova redovnog poslovanja.

Ukupan broj zaposlenih na kraju 2012. godine je 289, dok je na kraju 2011. godine HBOR zapošljavao 270 radnika.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

HBOR sukladno propisima i općim aktima utvrđuje iznos gubitka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja i održava na razini koju smatra dovoljnom za pokriće mogućih budućih rizika.

U izvještajnom razdoblju ostvaren je neto trošak od umanjenja vrijednosti plasmana u iznosu od 177,3 milijuna kuna.

Značajne promjene poslovnih aktivnosti

Ukupna imovina na dan 31. 12. 2012. godine iznosi 25.763,2 milijuna kuna te je u odnosu na početak godine povećana za 17%. Povećanje je rezultat povlačenja sredstava sindiciranog kredita domaćih poslovnih banaka u iznosu od 3.415,6 milijuna kuna za provedbu Programa razvoja gospodarstva na transakcijski račun za posebne namjene kod Hrvatske narodne banke.

Novčana sredstva i depoziti kod drugih banaka

Stanje novčanih sredstava i depozita kod drugih banaka na kraju 2012. godine iznosi 2.881,7 milijuna kuna i čini 11% ukupne aktive. Novčana sredstva u visini od 2.719,0 milijuna kuna odnose se na povučena sredstva sindiciranog kredita domaćih poslovnih banaka na transakcijskom računu za posebne namjene kod Hrvatske narodne banke u cilju ostvarenja Programa razvoja gospodarstva. Program razvoja gospodarstva namijenjen je financiranju obrtnih sredstava za poduzetnike koji su se zbog objektivnih razloga, utjecaja financijske i gospodarske krize, našli u poteškoćama. Sredstva korisniku kredita osiguravaju poslovna banka i HBOR u omjeru 50% : 50%. Program će biti na snazi do iskorištenja raspoloživih sredstava, a najduže do 31. prosinca 2013. godine te se provodi putem aukcija za poslovne banke.

Sredstva sindiciranog kredita osigurana su oslobađanjem dijela obvezne pričuve poslovnim bankama, donošenjem odluke Hrvatske narodne banke o smanjenju obvezne pričuve za jedan i pol postotni bod.

Neiskorištena sredstva navedenog zaduženja nalazit će se na transakcijskom računu kod HNB-a za cijelo vrijeme roka korištenja, odnosno do konačnog plasmana u namjenske dugoročne kredite po navedenom Programu.

Kredit

U odnosu na prethodnu godinu ukupni neto krediti povećani su za 5% te na kraju 2012. godine iznose 21.457,4 milijuna kuna i čine 83% ukupne aktive.

Ukupni bruto krediti iskazani su u iznosu od 24.107,0 milijuna kuna i bilježe porast od 5% u odnosu na početak godine.

Na sporije kretanje bruto kredita u odnosu na kretanje ukupne imovine utjecalo je i korištenje dijela raspoloživih kratkoročnih plasmana za isplatu izdanih dugoročnih vrijednosnih papira o dospjeću

Imovina raspoloživa za prodaju

Sredstva u okviru imovine raspoložive za prodaju čine najvećim dijelom sredstva rezerve likvidnosti.

Shodno tome, imovinu raspoloživu za prodaju čine prvenstveno dužnički i manjim dijelom vlasnički vrijednosni papiri.

Ova stavka je iskazana u iznosu od 1.282,5 milijuna kuna i bilježi rast od 19% u odnosu na početak godine, a rezultat je ulaganja raspoloživih sredstava u trezorske zapise, novčane investicijske fondove u Republici Hrvatskoj i obveznice Ministarstva financija kao dio instrumenata rezerve likvidnosti, a sukladno Procedurama upravljanja rizikom likvidnosti kao i sukladno odredbama iz ugovora sa stranim vjerovnicima.

Ulaganje u ovisno društvo

Ova pozicija odnosi se na ulaganje u društvo Hrvatsko kreditno osiguranje d.d., Zagreb čije osnivanje je uslijedilo u 2010. godini s 51% udjela HBOR-a u glavnici društva. Temeljni kapital društva iznosi 37,5 milijuna kuna.

Dana 25. rujna 2012. godine HBOR je transakcijom kupnje stekao preostali udio od 49% vlasničke glavnice u ovisnome društvu Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. te time postao 100%-tni vlasnik društva. Plaćena naknada za kupnju 49% vlasničke glavnice društva iznosila je 2,3 milijuna EUR, a plaćanje je obavljeno u novcu.

U ovome slučaju radilo se o naknadnom stjecanju nevladajućeg udjela te isto ne predstavlja poslovno spajanje i obračunava se kao transakcija unutar vlasničke glavnice.

Ukupne obveze

Stanje ukupnih obveza na kraju 2012. godine iznosi 17.651,8 milijuna kuna i čini 69% ukupne pasive.

Najveći iznos ukupnih obveza čine kreditna zaduženja HBOR-a u inozemstvu i obveze po izdanim obveznicama u ukupnom iznosu od 16.404,7 milijuna kuna.

Obveze po kreditima povećane su u odnosu na početak godine za 65% radi povlačenja sredstava po kreditima ugovorenim u prethodnim godinama i sredstava sindiciranog kredita domaćih poslovnih banaka .

HBOR je tijekom 2012. godine nastavio s pribavljanjem namjenskih sredstava posebnih financijskih institucija te su zaključeni sljedeći ugovori o kreditu:

- s Europskom investicijskom bankom za financiranje malog i srednjeg poduzetništva te srednje kapitaliziranih poduzeća u Republici Hrvatskoj u iznosu od 150,0 milijuna EUR što predstavlja prvu tranšu te u iznosu od 100,0 milijuna EUR što predstavlja drugu tranšu Ugovora,
- s Razvojnomo bankom Vijeća Europe za financiranje projekata malih i srednjih poduzeća, lokalne i regionalne samouprave te drugih subjekata javnog sektora u Republici Hrvatskoj u iznosu od 50,0 milijuna EUR,
- sa Svjetskom bankom za dodatno financiranje za Projekt kreditnog programa financiranja izvoza (CEFIL) u iznosu od 50,0 milijuna EUR.

U izvještajnom razdoblju, HBOR je 3. rujna 2012. godine obavio jednokratnu isplatu po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima u iznosu od 1.867,0 milijuna kuna, zajedno s kamatama od 135,4 milijuna kuna. Obveznice su izdane 3. rujna 2009. godine sukladno sporazumu između HBOR-a i Deutsche Bank AG London u iznosu od 250,0 milijuna eura, na rok od 3 godine uz fiksnu kamatnu stopu od 7,25%.

Dana 3. prosinca 2012. godine, HBOR je isplatio zadnju ratu glavnice po dugoročnim vrijednosnim papirima koji su izdani 4. prosinca 2002. godine sukladno sporazumu između HBOR-a i J.P. Morgan Europe Limited pod EMTN programom uz jamstvo Republike Hrvatske u iznosu od 100,0 milijuna eura na rok od 10 godina uz fiksnu kamatnu stopu od 5,75% te amortizirajuću otplatu od 2008. do 2012. godine.

Glavnica

Ukupnu glavnicu HBOR-a čine kapital i garantni fond. Kapital HBOR-a čine osnivački kapital uplaćen iz proračuna Republike Hrvatske, zadržana dobit formirana iz ostvarene dobiti u prethodnim godinama, ostale rezerve te dobit tekućeg razdoblja.

U izvještajnom razdoblju je iz proračuna Republike Hrvatske u osnivački kapital uplaćeno 600,0 milijuna kuna te na kraju 2012. godine ukupno uplaćeni kapital iz proračuna Republike Hrvatske iznosi 5.517,1 milijuna kuna te za uplatu do Zakonom o HBOR-u propisanog iznosa od 7.000,0 milijuna kuna preostaje 1.482,9 milijuna kuna.

Cjelokupna ostvarena dobit izvještajnog razdoblja Banke se, sukladno odredbama Zakona o HBOR-u, raspoređuje u rezerve.